

บทที่ 5

แนวทางปรับปรุงกฎหมาย นुकคฉากรและเครื่องมือเครื่องใช้ในางานศุลกากร

จากการศึกษาวิจัยในบทที่ 2 เรื่องหลักเกณฑ์การประเมินราคาตามระบบราคาแกคค้ด และในบทที่ 3 เรื่องหลักเกณฑ์การประเมินราคาศุลกากรของไทย ซึ่งทำให้ทราบว่ระบบการประเมินราคาของทั้งสองระบบดังกล่าวมีความแตกต่างกัน การที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นผลทำให้ประเทศไทยต้องนำความตกลงต่างๆ ของแกคค้ด (GATT) ที่บรรจุอยู่ในกรมสารศุลกากร (Final Act) มาปฏิบัติตาม ซึ่งรวมถึงความตกลงตามมาตรา VII ว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากร (Customs Valuation) ของระบบราคาแกคค้ดด้วย โดยประเทศไทยต้องปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการประเมินราคาศุลกากร รวมทั้งบทบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของระบบราคาแกคค้ด นอกจากนี้อาจมีความจำเป็นต้องปรับปรุงนุกคฉากร และเครื่องมือเครื่องใช้ให้เหมาะสมกับระบบราคาใหม่ที่จะต้องนำมาใช้

5.1 การปรับปรุงกฎหมาย

เนื่องจากประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามพันธะกรณีอื่นเนื่องมาจากการยอมรับการจัดตั้งองค์การการค้าโลกซึ่งรวมถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบของการประเมินราคาให้เป็นไปตามระบบราคาแกคค้ด ซึ่งผู้เขียนขอแสดงตารางเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการประเมินราคาศุลกากรระหว่างกฎหมายของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับกฎหมายที่จะต้องแก้ไขให้เป็นไปตามระบบใหม่ ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยราคาสุทธการ

ระหว่าง

ตัวบทกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กับกรอบของบทกฎหมายที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม

ตัวบทกฎหมายปัจจุบัน	ตัวบทกฎหมายที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม	หมายเหตุ
<p>การประเมินราคาสุทธการสำหรับของนำเข้าในปัจจุบันเป็นไปตามบทกฎหมายดังนี้</p> <p>1. มาตรา 2 วรรคสี่สองแห่งพระราชบัญญัติสุทธการ พุทธศักราช 2469 แก้ไขเพิ่มเติมโดย มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสุทธการ (ฉบับที่ 9) พุทธศักราช 2482 ซึ่งบัญญัติว่า “คำว่า”ราคาอันแท้จริงในท้องตลาด” หรือ “ราคา” แห่งของอย่างใดนั้นหมายความว่าราคาขายส่งเงินสด (ในส่วนของเขาเข้าไม่รวมค่าอากร) ซึ่งจะพึงขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้ โดยไม่ขาดทุน ณ เวลาและที่ที่นำของเข้าหรือส่งของออกแล้วแต่กรณี โดยไม่มีหักทอนหรือลดหย่อนราคาแต่อย่างใด</p>	<p>1. ระบบการประเมินราคาใหม่</p> <p>1.1 การเปิดช่องให้มีวิธีการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้มีวิธีการจัดเก็บจากอัตราตามราคา</p> <p>1.2 เป็นการกำหนดวิธีให้ได้มาซึ่ง “ราคาสุทธการ” ที่แตกต่างกันรวม 6 วิธี ได้แก่</p> <p>(1) ราคาซื้อขายของที่นำเข้า</p> <p>(2) ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน</p> <p>(3) ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน</p> <p>(4) ราคาหักทอน</p> <p>(5) ราคาบวกรวม</p> <p>(6) วิธีย้อนกลับ</p> <p>ทั้งนี้ การกำหนดราคาสุทธการ ต้องใช้วิธีการเรียงตามลำดับ 1-6</p> <p>1.3 บทบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแลกเปลี่ยนสกุลเงิน - การไม่เปิดเผยความลับ - สิทธิอุทธรณ์ของผู้นำเข้า - การตรวจปล่อยสินค้าและ 	<p>1. เนื่องจากประเทศไทยมีข้อผูกพันต้องปฏิบัติตามจากการที่ยอมรับการจัดตั้งองค์การการค้าโลก ซึ่งรวมถึงการนำเอา “ความตกลงในการนำมาตรา VII ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีสุทธการและการค้า 1994 มาถือปฏิบัติ” ด้วย</p> <p>2. ด้วยเหตุที่ว่า บทบัญญัติว่าด้วยราคาตามพระราชบัญญัติสุทธการ พ.ศ. 2469 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสุทธการ (ฉบับที่ 9) พุทธศักราช 2482 ไม่สอดคล้องกับความตกลงฯ จึงจำเป็นต้องแก้ไขให้สอดคล้องกัน</p> <p>3. โดยที่ภาวะการค้าระหว่างประเทศมีการขยายตัวและเพิ่มความสลับซับซ้อนมากขึ้น สุทธการจึงจำเป็นต้องเพิ่มบทบาทในการควบคุมดูแลให้มีการชำระภาษีอากร</p>

ตัวบทกฎหมายปัจจุบัน	ตัวบทกฎหมายที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม	หมายเหตุ
<p>2. มาตรา 9 แห่งพระราชกำหนด พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ซึ่งบัญญัติว่า “ของที่ต้องเสียอากรตามราคารัน อธิบดีกรมศุลกากรจะประกาศเป็นครั้งคราวก็ได้ว่าราคารในท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยสำหรับของประเภทหนึ่งประเภทใด กำหนดเป็นเงินเท่าใด</p>	<p>การวางประกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สิทธิของผู้นำเข้าที่จะทราบวิธีการพิจารณากำหนดราคา - กำหนดให้การพิสูจน์ความถูกต้องแท้จริงของเอกสารและการสำแดงใด ๆ เป็นหน้าที่ของผู้นำเข้า - กำหนดให้ผู้นำของเข้าและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้ามีหน้าที่เก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้า เพื่อรอการตรวจสอบทางบัญชีที่จะกระทำในภายหลัง โดยพนักงานศุลกากรตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ <p>2. ระบบการประเมินราคาใหม่ ควรให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจประกาศราคารในท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยสำหรับของส่งออกเท่านั้น</p>	<p>อย่างถูกต้องครบถ้วน จึงจำเป็นต้องกำหนดการพิสูจน์และหน้าที่การเก็บรักษาเอกสารของผู้นำเข้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรอการตรวจสอบทางบัญชีที่อาจจะมีขึ้นในภายหลังต่อไปโดยพนักงานศุลกากรตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้</p> <p>2. เนื่องจากความตกลงในการนำมาตรา VII ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 มาถือปฏิบัติซึ่งได้กล่าวข้างต้น ได้มีทบบัญญัติมิให้ใช้ราคาขั้นต่ำในการกำหนดราคารศุลกากรสำหรับนำของเข้าซึ่งราคาที่ประกาศกำหนดราคาเฉลี่ยตามมาตรา 9</p>

ตัวบทกฎหมายปัจจุบัน	ตัวบทกฎหมายที่จะแก้ไขเพิ่มเติม	หมายเหตุ
<p>ให้ถือราคาเช่นว่านี้เป็นเกณฑ์ประเมินอากรในประเภทของที่ประกาศนั้นแทนราคาอันแท้จริงในท้องตลาดนับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไปจนกว่าจะมีการประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงการประกาศการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>		<p>แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ถือเป็นราคาขั้นต่ำ</p>

ในการจัดทำกรอบของบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับระบบราคาแกตต์ประเทศไทยจำเป็นต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายดังต่อไปนี้

5.1.1 การเปิดช่องให้มีวิธีการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้มีวิธีการจัดเก็บภาษีจากอัตราตามราคา (ad valorem rates)

การประเมินราคาตามระบบราคาแกตต์ เป็นการประเมินอัตราตามราคา (ad valorem rates) ดังนั้นของที่นำเข้าจะต้องประเมินตามอัตราตามราคา อย่างไรก็ตาม จากการศึกษากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา ทั้งสองประเทศต่างมีบทบัญญัติเพื่อเป็นการเปิดช่องให้มีการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างอื่นได้ ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ตามมาตรา 42 (a) ได้กำหนดข้อยกเว้นว่า เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัติ ของที่นำเข้าจะต้องได้รับการประเมินราคาบนพื้นฐานของวิธีการประเมินราคาตาม พระ- ราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้ . . .

ประเทศแคนาดา

ตามข้อ 44^{**} ภาษีจะต้องกำหนดเป็นอัตราร้อยละของของที่นำเข้า การคำนวณภาษี จะ ต้องใช้อัตราต่อราคาของของตามที่กำหนดในข้อ 45-55 เว้นแต่ภาษีภายใต้ Excise Tax Act หรือ Excise Act

ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรมีบทบัญญัติลักษณะดังกล่าวด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นการ เปิดช่องให้มีการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างอื่นได้ เช่น การจัดเก็บภาษีอัตราตามสภาพ หรือ อัตราผสม ระหว่างอัตราตามราคาและอัตราตามสภาพ เพื่อใช้กับสินค้าบางประเภทที่มีความจำเป็นและไม่ เหมาะที่จะใช้อัตราตามราคา เว้นแต่ถ้าหากมีการจัดเก็บภาษีตามอัตราตามราคาแล้ว จึงต้องใช้วิธี การตามระบบราคาแกดต์

5.1.2 การให้อำนาจักความหมายของค่า

ในระบบราคาแกดต์จำเป็นจะต้องมีนิยามของค่าซึ่งได้ระบุไว้ในวิธีการประเมินราคา เพื่อให้ศุลกากรและผู้นำเข้ามีความเข้าใจถูกต้องตรงกันถึงขอบเขตและความหมาย ได้แก่

SEC. 402 “(a) IN GENERAL. (1) Except as otherwise specifically provided for this Act, imported merchandise shall be appraised, for the purposes of this Act, on the basis of the following .

** 44. Where duties, other than duties or taxes levied under the Excise Tax Act or the Excise Act, are imposed on goods at a percentage rate, such duties shall be calculated by applying the rate to a value determined in accordance with sections 45 to 55

- (1) “ที่ผลิตขึ้น” หมายความว่ารวมถึง ที่เพาะปลูกขึ้น ที่ประกอบขึ้นและที่ขุดขึ้นจากเหมือง
- (2) (ก) “ของที่เหมือนกัน” หมายถึง ของที่เหมือนกันในทุกด้าน รวมทั้งคุณลักษณะทางกายภาพ คุณภาพและชื่อเสียง ความแตกต่างเพียงเล็กน้อยด้านรูปร่างภายนอกไม่เป็นเหตุให้ของนั้นถูกกันออกไปจากนิยามของการเป็นของที่เหมือนกัน
- (ข) ของที่เหมือนกัน ไม่รวมถึงของที่มีการรวมหรือสะท้อนถึงผลงานด้านวิศวกรรมต่างๆ งานพัฒนา งานศิลป์ งานออกแบบ และแบบแปลนและภาพร่าง ซึ่งผู้ซื้อจัดหาให้โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมโดยไม่คิดราคา หรือในราคาที่ลดให้แล้ว เพื่อใช้เกี่ยวเนื่องกับการผลิตและการขายเพื่อส่งออกไปยังประเทศนำเข้า
- (ค) ของที่เหมือนกันจะต้องเป็นของที่ผลิตขึ้นในประเทศเดียวกันกับของที่จะประเมินราคา
- (ง) ของที่เหมือนกันจะต้องเป็นของที่ผลิต โดยบุคคลเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา เว้นแต่ไม่มีของที่ผลิตโดยบุคคลเดียวกันจึงให้ใช้ของที่ผลิตขึ้นโดยบุคคลต่างรายกัน

ในการพิจารณาของที่เหมือนกันกฎหมายของประเทศแคนาดามีลักษณะที่เคร่งครัดกว่าแกดต์และของประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ ในระบบราคาแกดต์และของประเทศสหรัฐอเมริกา ในกรณีที่ไม่มีของที่ผลิตโดยบุคคลเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคาก็ให้ถือว่าของที่ผลิตโดยบุคคลต่างรายกันเป็นของที่เหมือนกัน ได้จึงทำให้การพิจารณาของที่เหมือนกันมีความชัดเจน

Tariff Act of 1930 “(h) (2) The Term ‘identical merchandise’ means “ (A) merchandise that is identical in all respects to, and was produced in the same country and by the same person as, the merchandise being appraised; or

(B) if merchandise meeting the requirements under subparagraph (A) cannot be found (or for purposed of applying subsection (b) (2) (B) (i), regardless of whether merchandise meeting such requirements can be found), merchandise that is identical in all respects to, and was produced in the same country as, but not produced by the same person as, the merchandise being appraised.

ขุ่น ซึ่งในกฎหมายของแคนาดา กำหนดว่าจะต้องเป็นของที่ผลิตโดยบุคคลเดียวกันหรือในนามของบุคคลที่ผลิต ของที่กำลั้งประเมินราคานั้น ในขณะที่ใน Council Regulation (EEC) No 1224/80 ของสหภาพยุโรปไม่ได้กำหนดว่าของที่เหมือนกันจะต้องผลิตโดยบุคคลเดียวกันกับของ ที่กำลั้งประเมินราคาแต่อย่างใด

(3) (ก) “ของที่คล้ายคลึงกัน” หมายถึง ของที่ถึงแม้จะไม่เหมือนกันในทุกๆ ด้าน แต่มีคุณลักษณะอย่างเดียวกัน และมีวัสดุส่วนประกอบอย่างเดียวกัน ซึ่งทำให้ของนั้นสามารถ ทำหน้าที่อย่างเดียวกันได้ และแลกเปลี่ยนกันได้ทางการค้า ในการพิจารณากำหนดว่า ของใด จะเป็นของคล้ายกันหรือไม่นั้นให้คำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ซึ่งรวมถึงคุณภาพของของ ชื่อเสียงของของ และการมีอยู่ของเครื่องหมายการค้าด้วย

(ข) ของที่คล้ายคลึงกันไม่รวมถึงของที่มีการรวมหรือสะท้อนถึงผลงานด้านวิศวกรรมต่างๆ งานพัฒนา งานศิลป์ งานออกแบบ และแบบแปลนและภาพร่าง ซึ่งผู้ซื้อจัดหาให้ โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมโดยไม่คิดราคา หรือในราคาที่ลดให้แล้ว เพื่อใช้เกี่ยวเนื่องกับการผลิต และการขายเพื่อส่งออกไปยังประเทศนำเข้า

(ค) ของที่คล้ายคลึงกัน จะต้องเป็นของที่ผลิตในประเทศเดียวกันกับของที่จะประเมินราคา

(ง) ของที่คล้ายคลึงกันจะต้องเป็นของที่ผลิตโดยบุคคลเดียวกันกับของที่กำลั้งประเมินราคา เว้นแต่ไม่มีของที่ผลิตโดยบุคคลเดียวกัน จึงให้ใช้ของที่ผลิตขึ้นโดยบุคคลต่างรายกัน

สำหรับแนวทางการพิจารณาของที่คล้ายคลึงกันของประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีลักษณะเดียวกันกับการพิจารณาของที่เหมือนกัน เพียงแต่ของที่คล้ายคลึงกัน จะมีความยืดหยุ่นมากกว่าของที่เหมือนกัน โดยของที่คล้ายคลึงกันไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ทุกด้าน

Canada Customs Act

45. “Identical Goods”, in relation to goods being appraised, means imported goods that
(c) were produced by or on behalf of the person by or on behalf of whom the goods being appraised were produced,

แต่มีวัสดุส่วนประกอบอย่างเดียวกัน สามารถทำหน้าที่อย่างเดียวกันได้สามารถแลกเปลี่ยน กันได้ ในทางการค้า ผลิตในประเทศเดียวกันและโดยบุคคลเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา ยกเว้น ของประเทศสหรัฐอเมริกา ในกรณีที่ไม่มีของที่ผลิตโดยบุคคลเดียวกันก็อนุญาตให้ใช้ของ ที่ผลิต โดยบุคคลต่างรายกันก็ได้

(4) “ของประเภทและชนิดเดียวกัน” หมายถึง ของซึ่งอยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือระดับ เดียวกันของที่ผลิตโดยอุตสาหกรรมเฉพาะอย่าง หรือภาคอุตสาหกรรมและรวมถึงของที่เหมือนกัน หรือของที่คล้ายคลึงกันด้วย

นอกจากนี้ในการพิจารณาของประเภทและชนิดเดียวกันของประเทศแคนาดายัง หมายถึงรวมถึงของตามข้อ 51 (ราคาหักทอน) ที่ได้ผลิตและได้ส่งออกมาจากประเทศอื่น และของ ตามข้อ 52 (ราคาบวกรวม) ที่ได้ผลิตและส่งออกมาจากประเทศเดียวกันกับของที่กำลังประเมิน ราคา ซึ่งจะทำการพิจารณาของประเภทและชนิดเดียวกันมีความยืดหยุ่นมากขึ้น

5.1.3 บุคคลที่ถือว่ามีความสัมพันธ์กัน

ในการใช้ราคาซื้อขายตามระบบราคาแกดต์ ผู้ซื้อและผู้ขายต้องไม่มีความ สัมพันธ์กัน หรือในกรณีที่ผู้ซื้อและผู้ขายมีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์นั้นต้องไม่มีอิทธิพลต่อ ราคา ซึ่งในระบบราคาแกดต์ได้กำหนดสถานะการณ์ที่ถือว่าบุคคลมีความสัมพันธ์ดังนี้

(1) บุคคลเหล่านั้น เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้อำนวยการในธุรกิจของกันและกัน

Canada Customs Act

45. “goods of the same class or kind”, in relation to goods being appraised, means imported goods that

(b) for the purposes of

(i) section 51, were produced in any country and exported from any country, and

(ii) section 52, were produced in and exported from the same country as the country in and from which the goods being appraised were produced and exported;

- (2) บุคคลเหล่านั้น เป็นหุ้นส่วนในธุรกิจที่ได้รับการยอมรับตามกฎหมาย
  - (3) บุคคลเหล่านั้น เป็นนายจ้างและลูกจ้างกัน
  - (4) บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม เป็นเจ้าของควบคุมหรือครอบครองจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่ร้อยละ 5 ขึ้นไป ของจำนวนหุ้นทั้งสองฝ่ายรวมกัน
  - (5) บุคคลหนึ่งควบคุมอีกบุคคลหนึ่ง โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม
  - (6) บุคคลทั้งสองถูกควบคุมโดยบุคคลที่สาม โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม
  - (7) บุคคลทั้งสองร่วมกันควบคุมบุคคลที่สาม โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม
- หรือ
- (8) บุคคลเหล่านั้น เป็นสมาชิกของครอบครัวเดียวกัน

การพิจารณาบุคคลที่เป็นสมาชิกของครอบครัวเดียวกัน กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ถือว่าบุคคลที่เป็นสมาชิกของครอบครัวเดียวกันรวมถึง พี่ชาย น้องชาย พี่สาว น้องสาว (ไม่ว่าจะมีบิดาหรือมารดาเดียวกันหรือไม่) คู่สมรส บรรพบุรุษ และลูกหลานที่สืบสายโลหิต ส่วนกฎหมายของประเทศแคนาดา รวมถึงบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต การแต่งงาน และการรับบุตรบุญธรรม” ดังนั้นการที่จะพิจารณาว่าบุคคลที่ถือว่าเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน จึงแล้วแต่โครงสร้างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

Tariff Act of 1930

(g) SPECIAL RULES - (I) for purposes of this section, the persons specified in any of the following subparagraphs shall be treated as persons who are related :

“ (A) Members of the same family, including brothers and sisters (Whether by whole or half blood), spouse, and lineal descendants.

Canada Customs Act

45 (3) For the purposes of sections 46 to 55, persons are related to each other if

(a) they are individuals connected by blood relationship, marriage or adoption within the meaning of subsection 251 (b) of the Income Tax Act :

5.1.4 ลำดับของวิธีการประเมินราคาและการสลับลำดับของวิธีการประเมินราคา

ในระบบการประเมินราคาใหม่จะต้องมีการกำหนดวิธีการประเมินราคาไว้ตามลำดับ โดยศุลกากรต้องใช้วิธีการประเมินราคาเรียงตามลำดับ ยกเว้น ราคาหักทอนและราคาบวกรวมผู้นำเข้าสามารถร้องขอให้สลับลำดับกันได้ ดังนี้

1. ราคาซื้อขาย ในกรณีที่ไม่มีราคาซื้อขายจึงให้ใช้ราคาตามข้อ 2
2. ราคาซื้อขายของของที่เหมือนกัน ในกรณีที่ไม่มีราคาตามข้อ 1 และ 2 จึงให้ใช้ราคาตามข้อ 3
3. ราคาซื้อขายของของที่คล้ายคลึงกันในกรณีที่ไม่มีราคาตามข้อ 1 และ 2 และ 3 จึงให้ใช้ราคาตามข้อ 4 ยกเว้นในกรณีที่ผู้นำเข้าร้องขอสลับลำดับการใช้ราคาตามข้อ 5 ก่อนข้อ 4
4. ราคาหักทอนในกรณีที่ไม่มีราคาซื้อขายตามข้อ 1, 2, 3 และ 4 จึงใช้ราคาตามข้อ 5
5. ราคาบวกรวมในกรณีที่ไม่มีราคาซื้อขายตามข้อ 1, 2, 3, 4 และ 5 จึงใช้ราคาตามข้อ 6
6. วิธีการวกกลับ

ถ้าราคาศุลกากรของของที่นำเข้ามีอาจพิจารณาที่กำหนดได้ภายใต้ ข้อ 1-5 ราคาศุลกากรจะต้อง พิจารณากำหนดขึ้นโดยใช้วิธีการที่สมเหตุผลสอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติของความตกลงแกตต์และของมาตรา VII ของแกตต์ 1994 และบนมูลฐานของข้อมูลที่สามารถหาได้ในประเทศที่นำเข้า

5.1.5 วิธีการต้องห้ามของวิธีการประเมินราคา

ระบบราคาใหม่ได้กำหนดวิธีการต้องห้ามสำหรับการประเมินราคาไว้ โดยราคาศุลกากรจะต้อง ไม่กำหนดบนมูลฐานของ

- (1) ราคาขายในประเทศที่นำเข้าซึ่งของที่ผลิตในประเทศนำเข้านั้น
- (2) ระบบซึ่งให้มีการยอมรับราคาเพื่อวัตถุประสงค์ทางศุลกากรโดยการเลือกราคาที่สูงกว่าจาก สองราคาที่เป็นทางเลือก
- (3) ราคาของของในท้องตลาดภายในของประเทศที่ส่งออก

- (4) ต้นทุนของการผลิตที่มีใช้ราคาโดยรวม ซึ่งได้พิจารณากำหนดขึ้นสำหรับของที่เหมือนกัน หรือของที่คล้ายคลึงกัน
- (5) ราคาของของเพื่อส่งออกไปยังประเทศอื่นที่มีใช้ประเทศที่นำเข้า
- (6) ราคาสุทธการขึ้นค่า หรือ
- (7) ราคาที่กำหนดขึ้นตามอำเภอใจ หรือราคาที่สมมุติขึ้นเอง

อย่างไรก็ตามกฎหมายของประเทศแคนาดาไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการต้องห้ามแต่อย่างใด โดยผู้บริหารศุลกากรแคนาดา (The Canadian Tariff Board) ให้เหตุผลว่าไม่จำเป็นต้องมีเนื่องจากข้อ 53¹ ของ Canada Customs Act ได้แสดงความเป็นนัยแล้วว่าห้ามใช้วิธีการดังกล่าว โดยราคาสุทธการจะต้องได้มาจากราคาของการประเมินตามข้อ 48 ถึง 52 ซึ่งได้ตีความอย่างยืดหยุ่น¹

ผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดวิธีการต้องห้ามดังกล่าวไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายของแต่ละประเทศย่อมจะทำให้กฎหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น การมีเพียงบทบัญญัติให้ตีความอย่างยืดหยุ่นและมีการปรับแต่งอย่างสมเหตุสมผลจึงไม่มีความชัดเจนพอ ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้วิธีการประเมินราคาตามอำเภอใจหรือราคาที่สมมุติขึ้นเองได้

อย่างไรก็ตามการที่ประเทศแคนาดาไม่มีบทบัญญัติของวิธีการต้องห้ามดังกล่าวเป็นเรื่องทางการเมือง เนื่องจากมีผู้ผลิตภายในประเทศเป็นจำนวนมากที่ได้ประโยชน์จากการประเมินราคาตามระบบเดิมที่รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด เพื่อเป็นการปกป้องอุตสาหกรรมภายในและ เพื่อ

¹ 53 Where the value for duty of goods is not appraised under sections 48 to 52, it shall be appraised on the basis of

(a) a value derived from the method, from among the method of valuation set out in section 48 to 52, that, when applied in a flexible manner to the extent necessary to arrive at a value for duty of the goods, conforms closer to the requirements with respect to that method than any other method so applied;

¹ Isumi Hara, Law and Policy in International Business, 1984., p. 1078

เป็นการเพิ่มรายได้จากภาษีศุลกากร ได้เรียกร้องไม่ให้บัญญัติวิธีต้องห้ามของการประเมินราคา เข้าไปในกฎหมายใหม่²

5.1.6 กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการประเมินราคา

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการประเมินราคา ดังต่อไปนี้

1. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับราคาซื้อขาย

ข้อ 1 1. ราคาศุลกากรของของที่นำเข้าจะต้องเป็นราคาซื้อขาย กล่าวคือ ราคา ที่ได้ชำระจริงหรือพึงต้องชำระสำหรับของเมื่อได้มีการขายเพื่อส่งออกไปยังประเทศไทย โดยมี การปรับแต่งแล้วตามบทบัญญัติของข้อ 8 (ความตกลงแกตต์) โดยมีเงื่อนไขว่า

(ก) ต้องไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการจำหน่ายหรือการใช้ของนั้น โดยผู้ซื้อ นอกจากจะเป็นข้อจำกัดที่

(1) เป็นการตั้งข้อบังคับ หรือกำหนดโดยกฎหมายหรือโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ในประเทศไทย

(2) จำกัดพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่อาจนำของนั้นไปขายต่อ หรือ

(3) ไม่มีผลกระทบอย่างมากต่อราคาของ

(ข) การขายของหรือราคาของต้องไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือผลตอบแทนบางประการที่ทำให้มีอภินิหารกำหนดราคาของที่จะประเมินราคาได้

(ค) ต้องไม่มีส่วนใด ๆ ของรายได้อื่นเนื่องมาจากการขายต่อการจำหน่ายหรือการใช้ของนั้น โดยผู้ซื้อที่จะไปเพิ่มพูนให้กับผู้ขาย ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เว้นแต่จะสามารถปรับแต่งราคาอย่างเหมาะสมตามบทบัญญัติของข้อ 8 และ

---

² Ibid., p. 1077

(ง) ผู้ซื้อและผู้ขายต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือในกรณีที่ผู้ซื้อและผู้ขายมีความสัมพันธ์กัน ราคาซื้อขายจะต้องเป็นที่ยอมรับได้

2. (ก) ในการพิจารณากำหนดว่า ราคาซื้อขายจะเป็นที่ยอมรับได้ตามวัตถุประสงค์ของวรรค 1 หรือไม่นั้น ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ซื้อและผู้ขายมีความสัมพันธ์กันภายในความหมายของข้อ 15 แห่งความตกลงแกดด์ จะไม่เป็นเหตุผลในตัวเองที่จะถือว่าราคาซื้อขายนั้น ยอมรับไม่ได้ในกรณีเช่นนี้จะต้องตรวจสอบสภาพแวดล้อมการขายนั้น และยอมรับราคาซื้อขาย โดยมีเงื่อนไขว่าความสัมพันธ์นั้นไม่ได้มีอิทธิพลต่อราคาแต่ถ้าหากว่าข้อมูลที่ได้รับจากผู้นำเข้า หรือในทางตรงกันข้าม หากหน่วยงานบริหารทางศุลกากรมีเหตุผลในการพิจารณาว่าความสัมพันธ์ นั้น มีอิทธิพลต่อราคาแล้ว หน่วยงานบริหารทางศุลกากรจะต้องแจ้งเหตุผลนั้นให้ผู้นำเข้า ทราบให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร หากผู้นำเข้าร้องขอ

(ข) ในการขายระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันนั้นให้ยอมรับราคาซื้อขาย และให้ประเมินราคาของนั้น ตามบทบัญญัติของวรรค 1 เมื่อไรก็ตามที่ผู้นำเข้าแสดงให้เห็นได้ว่าราคานั้นมีความใกล้เคียงมากกับราคาใดราคาหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียงกัน ดังต่อไปนี้

(1) ราคาซื้อขายของของที่เหมือนกันหรือของที่คล้ายคลึงกันให้กับผู้ซื้อที่ไม่มี ความสัมพันธ์กัน เพื่อส่งออกไปยังประเทศไทย

(2) ราคาหักทอนของของที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน

(3) ราคาบวกรวมของของที่เหมือนกันหรือของที่คล้ายคลึงกัน

ในการนำการทดสอบข้างต้นมาใช้จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของ

1. ระดับทางการค้า
2. ระดับปริมาณ
3. ต้นทุน ค่าคอมมิชชั่น ราคาของ ค่าธรรมเนียม หรือดอกผล และ

4. ต้นทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยผู้ขาย ในการขายที่ผู้ขายและผู้ซื้อไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่ใช่ต้นทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยผู้ขายในการขายที่ผู้ขายและผู้ซื้อมีความสัมพันธ์กัน

(ค) การทดสอบที่ระบุไว้ในวรรค 2 (ข) จะต้องใช้โดยการริเริ่มของผู้นำเข้า และจะต้องใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการเปรียบเทียบเท่านั้น ภายใต้บทบัญญัติของวรรค 2 (ข) ราคาทดสอบไม่อาจนำมาใช้ได้แต่อย่างใด

ผู้เขียนเห็นว่าตามข้อ 1 วรรค 1 (ก) (3) ซึ่งเป็นข้อยกเว้นของข้อยกเว้นของการขายว่าการขายนั้นต้องไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการจำหน่ายหรือใช้ของนั้นโดยผู้ซื้อ นอกจากจะเป็นข้อจำกัดที่ไม่มีผลกระทบอย่างมากต่อราคาของ อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้เนื่องจากการที่จะพิจารณาว่าข้อจำกัดใดมีผลกระทบอย่างมากต่อราคาของหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการพิจารณาของแต่ละบุคคล ผู้นำเข้าอาจจะพิจารณาเห็นว่าข้อจำกัดนั้นไม่มีผล กระทบอย่างมากต่อราคาของ ซึ่งศุลกากรจะต้องยอมรับราคาซื้อขายนั้น ในขณะที่ศุลกากรอาจจะ พิจารณาเห็นว่าข้อจำกัดนั้นมีผลกระทบอย่างมากต่อราคาของ ซึ่งเป็นผลให้ศุลกากรปฏิเสธราคา ซื้อขายอันอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้นำเข้าและศุลกากรได้

ตามข้อ 1 วรรค 1 (ง) ซึ่งเป็นข้อยกเว้นของราคาขายว่าผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือในกรณีผู้ซื้อและผู้ขายมีความสัมพันธ์กัน ราคาซื้อขายจะต้องเป็นที่ยอมรับได้ใน Canada Customs Act ข้อ 48 (1) (d) กำหนดว่าในกรณีดังกล่าวให้ยอมรับได้ ถ้า

---

48 (1) Subject to Subsections (6) and (7) , the value for duty of goods is the transaction value of the goods if the goods are sold for export to Canada to a purchaser in Canada and the price paid or payable for the goods can be determined and if

(d) the purchaser and the vendor of the goods are not related to each other at the time the goods are sold for export or, Where the purchaser and the vendor are related to each other at that time,

(i) their relationship did not influence the price paid or payable for the goods, or

(ii) the importer of the goods demonstrates that the transaction value of the goods meets the requirement set out in subsection (3)

(1) ความสัมพันธ์นั้นไม่มีอิทธิพลต่อราคา หรือ

(2) ถ้าผู้นำเข้าแสดงให้เห็นได้ว่าราคาซื้อขายนั้น มีความใกล้เคียงอย่างมากกับราคาทดสอบ

ตามข้อ 1 วรรค 2 (ก) กรณีศุลกากรพิจารณาเห็นว่าความสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อราคา ศุลกากรจะต้องให้โอกาสอันสมควรในการชี้แจง ผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการชี้แจง โดยนับจากวันที่ผู้นำเข้าได้รับหนังสือชี้แจงเหตุผลของการปฏิเสธราคาซื้อขาย โดยระบุหน่วยงานที่ผู้นำเข้าจะต้องไปชี้แจงภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งจะทำให้ผู้นำเข้าทราบถึงหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติทำให้กฎหมายเกี่ยวกับการประเมินราคามีความโปร่งใสมากขึ้น จึงเป็นการส่งเสริมต่อการค้าระหว่างประเทศ

ตามข้อ 1 วรรค 2 (ข) ในการใช้ราคาทดสอบ นอกจาก (1) - (3) กฎหมายของสหภาพยุโรป ข้อ 3.2 (b) (iv) ให้ยอมรับราคาซื้อขายได้ เมื่อผู้นำเข้าแสดงให้เห็นได้ว่าราคาซื้อขายมีความใกล้เคียงมากกับราคาซื้อขายในการขายของของที่เหมือนกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่ไม่มีความสัมพันธ์กันเพื่อส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ยกเว้นสำหรับของที่มีความแตกต่างของประเทศที่ผลิตผู้ขายของทั้งสองประเทศที่กำลังเปรียบเทียบจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Council Regulation (EEC) No 1224/80

Article 3.2 (b) In a sale between related persons, the transaction value shall be accepted and the goods value in accordance with paragraph 1 whenever the importer demonstrates that such value closely approximates to one of the following occurring at or about the same time :

(iv) the transaction value in sales, between buyers and sellers who are not related in any particular case, for export to the community of goods which would be identical to the imported goods except for having a different country of production provided that the sellers in any two transaction being compared are not related.

นอกจากนี้ตามหมายเหตุการตีความของข้อ 1.2 กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ซื้อกระทำลงไป โดยค่าใช้จ่ายของผู้ซื้อเอง นอกเหนือไปจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องมีการปรับแต่งราคาตามบทบัญญัติของข้อ 8 (ความตกลงแกตต์) ไม่ถือว่าเป็นการจ่ายเงินทางอ้อมให้กับผู้ขายถึงแม้ว่ากิจกรรมเหล่านั้น อาจถือได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ขายก็ตาม ดังนั้น ต้นทุนของกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะต้องไม่นำไปรวมกับราคาที่ได้ชำระจริง หรือราคาที่พึงต้องชำระในการพิจารณากำหนดราคาศุลกากรแต่อย่างใด

กิจกรรมต่างในวรรคก่อนกฎหมายของสหภาพยุโรปหมายความรวมถึงกิจกรรมทางด้านการตลาดด้วย ซึ่งในข้อ 8 ของ Commission Regulation (EEC) No 1495/80 ได้อธิบายว่า กิจกรรมด้านการตลาด หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาและการส่งเสริมการขาย ของของที่นำเข้า และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองหรือการรับประกันของถ้ากิจกรรมนั้น

Council Regulation (EEC) No 1224/80

Article 3(3) (6) Activities, including marketing activities, undertaken by the buyer on his own account, other than those for which an adjustment is provided in article 8, are not considered to be an indirect payment to the seller, even though they might be regarded as of benefit of the seller or have been undertaken by agreement with the seller, and their cost shall not be added to the price actually paid or payable in determining the customs value of imported goods.

Commission Regulation (EEC) No 1495/80

Article 8

1. For the purposes of Article 3(3) (b) of Regulation (EEC) No 1224/80, the term "marketing activities" means all activities relating to advertising and promoting the sale of the goods in question and all activities relating to warranties or guarantees in respect of them.
2. Such activities undertaken by the buyer shall be regarded as having been undertaken on his own account even if they are performed in pursuance of an obligation on the buyer following an agreement with the seller.

ได้กระทำลงไปโดยค่าใช้จ่ายของผู้ขายเอง แม้ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามพันธะ ภาระของผู้ซื้อที่ได้ตกลงกับผู้ขาย

2. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับการปรับแต่งราคา

ข้อ 2 1. ในการพิจารณากำหนดราคาตุลาการของราคาซื้อขาย จะต้องนำเอารายการต่างๆ เหล่านี้ รวมเข้าไว้ในราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาพึงต้องชำระ สำหรับการนำเข้าด้วย

(ก) รายการดังต่อไปนี้ เท่าที่ก่อกำขึ้นโดยผู้ซื้อ แต่ยังไม่ได้นำไปรวมไว้ในราคาที่ได้ชำระจริง หรือราคาที่ต้องชำระ

- (1) ค่าคอมมิสชันและค่านายหน้า แต่ไม่รวมถึงค่าคอมมิสชันจากการซื้อ
- (2) ต้นทุนของภาชนะบรรจุ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของของนำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์ทางศุลกากร
- (3) ต้นทุนของการบรรจุหีบห่อ ไม่ว่าจะเป็ต้นทุนของแรงงานหรือวัสดุก็ตาม

(ข) ราคาของของและบริการดังต่อไปนี้ที่ได้รับการแบ่งส่วนอย่างเหมาะสมแล้ว ซึ่งผู้ซื้อจัดหาให้โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมโดยไม่คิดราคา หรือในราคาที่ลดให้แล้ว เพื่อใช้เกี่ยวเนื่องกับการผลิตและการขายเพื่อส่งออกสำหรับของที่นำเข้านั้น เท่าที่ราคานั้นยังไม่ได้รวมเอาไว้ในราคาที่ได้ชำระจริง หรือราคาที่ต้องชำระ

- (1) วัสดุ ส่วนประกอบ ชิ้นส่วน และของที่คล้ายคลึงกันที่ประกอบติดอยู่ในของที่นำเข้า
- (2) เครื่องมือ แม่พิมพ์ แบบพิมพ์ และของที่คล้ายคลึงกันที่ใช้ในการผลิตของที่นำเข้า
- (3) วัสดุที่ใช้สิ้นเปลืองในการผลิตของที่นำเข้า

(4) งานวิศวกรรม งานพัฒนา งานศิลป์ งานออกแบบ และแบบแปลน และภาพร่างที่กระทำขึ้นในที่ดินใด ๆ ซึ่งมีใช้ในประเทศที่นำเข้า และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการผลิตของที่นำเข้า

(ค) ค่าสิทธิและค่าธรรมเนียมอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับของที่จะประเมินราคา ซึ่งผู้ซื้อต้องชำระไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม อันเป็นเงื่อนไขของการขายของของที่จะประเมินราคานั้น เท่าที่ค่าสิทธิและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เหล่านั้น ยังไม่ได้รวมเอาไว้ในราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่พึงต้องชำระ

(ง) มูลค่าของส่วนหนึ่งส่วนใดของรายได้อันเนื่องมาจากการขายต่อในช่วงใด ๆ การจำหน่าย หรือการใช้ของที่นำเข้าที่มีผลเพิ่มพูนให้กับผู้ขาย ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือโดยทางอ้อม

(จ) ต้นทุนของค่าขนส่ง ค่าบรรทุก ค่าขนถ่ายและค่าประกันภัยของของที่นำเข้า.

2. สิ่งที่เพิ่มเข้าไปในราคาที่ได้ชำระจริง หรือราคาที่ต้องชำระนั้น ให้กระทำภายใต้ข้อนี้ และบนพื้นฐานในของข้อมูลที่เป็นจริงและนับจำนวนได้

3. ในการพิจารณากำหนดราคาศุลกากร จะต้องไม่มีสิ่งที่จะเพิ่มเข้าไปในราคาที่ได้ชำระจริง หรือราคาที่ต้องชำระอย่างอื่นอีก เว้นแต่สิ่งที่ได้กำหนดไว้ในข้อนี้

ตามข้อ 2.1 (ก) (2) ต้นทุนของภาชนะบรรจุ (container) ในกรณีที่มีการนำเข้า สหภาพยุโรป กำหนดว่าจะต้องแบ่งต้นทุนเหล่านั้นด้วยความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักการบัญชีอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป

Commission Regulation (EEC) No 1495/80

Article 9. Where containers referred to in Article 8 (1) (a) (ii) of Regulation (EEC) No 1224/80 are to be the subject of repeated importations, their cost shall, at the request of the declarant, be apportioned, as appropriate, in accordance with generally accepted accounting principles.

ข้อ 2.1 (ข) (1) - (4) ประเทศสหรัฐอเมริกาเรียกว่าสิ่งเสริมช่วย “assist” และในกฎหมายของประเทศแคนาดาได้กำหนดให้สิ่งเสริมช่วยที่จะต้องบวกเข้าไปในราคาซื้อขายตามข้อ 2.1 (ข) (1) และ 2 ที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ของแกตต์ คือ

(1) วัสดุ ส่วนประกอบ ชิ้นส่วน และของอื่น ๆ ที่ประกอบติดอยู่ในของที่นำเข้า

(2) เครื่องมือ แม่พิมพ์ แบบพิมพ์ และของอื่น ๆ ที่ใช้ในการผลิตของที่นำเข้า

ในระบบราคาแกตต์จะไม่ใช้คำว่า “ของอื่น ๆ” (other goods) แต่จะใช้คำว่า “ของที่คล้ายคลึงกัน” (similar items) ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคำว่า ของอื่น ๆ จะมีความหมายที่กว้างกว่าคำว่าของที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้น ศาลกฏการแคนาดาจึงสามารถตีความได้อย่างกว้าง เพื่อเป็นการเพิ่มภาษีได้ การใช้คำดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับหลักของแกตต์ ผู้เขียนเห็นว่าในกรณีที่ศาลกฏการแคนาดาตีความในลักษณะที่กว้างและก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้นำเข้าประเทศผู้นำเข้าสามารถร้องเรียนต่อคณะมนตรีด้านการประเมินราคาได้

ข้อ 2.1 (ข) (4) สหภาพยุโรปได้กำหนดว่าต้นทุนของงานวิจัยและค่าออกแบบเบื้องต้นไม่ให้นำไปรวมในราคาศุลกากร” ผู้เขียนเห็นว่าอาจเป็นการลำบากสำหรับศาลกฏการและผู้นำเข้าในการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดราคาศุลกากร ดังนั้น สหภาพยุโรปจึงไม่ให้นำต้นทุนนั้นมารวม เนื่องจากการบวกเพิ่มเข้าไปในราคาซื้อขายนั้นจะต้องกระทำบนข้อมูลที่เป็นจริงและนับจำนวนได้เท่านั้น

Canada Customs Act

Article 48 (5) (iii)

(A) materials, components, parts and other goods incorporated in the imported goods,

(B) tools, dies, mould and other goods utilized in the production of the imported goods,

Commission Regulation (EEC) No 1495/80

Article 10. for the purposes of Article 8 (1) (6) (iv) of Regulation (EEC) No 1224/80, the cost of research and preliminary design sketches is not to be included in the customs value.

สำหรับสิ่งที่จะต้องบวกเพิ่มเข้าไปใน (จ) เกี่ยวกับต้นทุนของค่าขนส่ง ค่าบรรจุ ค่าขนถ่าย และค่าประกันภัยของของที่นำเข้าไปในระบบราคาแกดดีให้สิทธิแก่ภาคสมาชิกที่จะเลือกที่จะบวกเข้าไปทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ กล่าวคือ ให้เลือกที่จะใช้ราคา F.O.B. หรือ ราคา C.I.F. (Cost Insurance and Freight) ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทย ควรเลือกใช้ราคา C.I.F. เนื่องจากในระบบการประเมินราคาเดิมของประเทศไทยก็ใช้ราคา C.I.F. ซึ่งเจ้าหน้าที่จะมีความคุ้นเคยและน่าจะ สามารถเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของราคานี้ได้ดีกว่าการใช้ราคา F.O.B. นอกจากนี้การใช้ราคา C.I.F. จะทำให้ฐานของราคาของของที่นำเข้ามาสูงขึ้น ซึ่งการเก็บภาษีตามอัตราที่มีฐานภาษีกว้างย่อมจะทำให้สามารถเก็บภาษีได้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการช่วยทำให้การสูญเสียรายได้ทางภาษีของประเทศไทยลดลง

3. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับราคาซื้อขายของของที่เหมือนกัน

ข้อ 3 1. (ก) ราคาตุลาการของของที่นำเข้ามาภายใต้ข้อนี้ จะต้องเป็นราคาซื้อขายของของที่เหมือนกัน ซึ่งได้ขายเพื่อส่งออกไปยังประเทศไทย และได้ส่งออกในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียงกับของที่จะประเมินราคา

(ข) ในการนำข้อนี้มาใช้จะต้องนำราคาซื้อขายของของที่เหมือนกันในการขายที่ระดับการค้าเดียวกัน และในระดับปริมาณเดียวกันอย่างแท้จริงกับของที่จะประเมินราคามาใช้ ในการพิจารณากำหนดราคาตุลาการ ในกรณีที่ไม่มีปรากฏว่าการขายของเช่นว่านั้น จะต้องนำราคาซื้อขายของของที่เหมือนกัน ซึ่งได้ขายไปในระดับการค้าแตกต่างกันและ /หรือในระดับปริมาณแตกต่างกัน ซึ่งได้ปรับแต่งราคาแล้ว โดยคำนึงถึงความแตกต่างอันเนื่องมาจากระดับการค้าและ /หรือระดับปริมาณมาใช้ในการพิจารณากำหนดราคาตุลาการ โดยมีเงื่อนไขว่าการปรับแต่งราคานี้จะสามารถกระทำได้นบนฐานของหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้ว่ามีความสมเหตุสมผลและมีความถูกต้องอย่างปราศจากข้อสงสัยไม่ว่าการปรับแต่งราคานี้ จะทำให้ราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ตาม

2. ในกรณีที่ต้นทุนและค่าภาระต่าง ๆ เกี่ยวกับค่าขนส่ง ค่าเคลื่อนย้าย และค่าประกันภัย ได้รวมอยู่ในราคาซื้อขายการปรับแต่งราคาจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในต้นทุน และค่าภาระต่าง ๆ เช่นว่านั้น ระหว่างของที่นำเข้ากับของที่เหมือนกันอันเกิดจากความแตกต่างด้านระยะทางและรูปแบบการขนส่ง

3. ในการนำข้อนี้นมาใช้ ถ้าพบว่ามีราคาซื้อขายของของที่เหมือนกันมากกว่าหนึ่งราคา จะต้องใช้ราคาที่ต่ำกว่าหรือต่ำที่สุดในการพิจารณากำหนดราคาศุลกากรของของที่นำเข้า

สรุปการใช้ราคาศุลกากรของของที่เหมือนกัน

1. ไม่มีราคาซื้อขายของของที่นำเข้า
2. ของที่กำลังประเมินราคาจะต้องเป็นของที่เหมือนกัน
3. เป็นของที่ส่งมายังประเทศไทยในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียงกันกับของที่จะประเมินราคา ที่ส่งมายังประเทศไทย
4. ต้องมีการขายที่ระดับการค้า และในระดับปริมาณเดียวกันอย่างแท้จริงกับของที่จะประเมินราคา และในกรณีที่มีความแตกต่างในระดับการค้าและ /หรือในระดับปริมาณ ต้องมีการปรับแต่งในส่วนที่แตกต่างกัน
5. การปรับแต่งราคาต้องกระทำบนมูลฐานที่แสดงให้เห็นได้ว่ามีความสมเหตุสมผลและมีความถูกต้องโดยปราศจากข้อสงสัย
6. ในกรณีราคาซื้อขายของของที่เหมือนกันมากกว่าหนึ่งราคาจะต้องใช้ราคาที่ต่ำกว่าหรือต่ำที่สุด

ราคาซื้อขายของของที่เหมือนกัน หมายถึง ราคาศุลกากร ซึ่งได้เป็นที่ยอมรับแล้วตามข้อ 1 ซึ่งหมายถึงราคาซื้อขาย โดยมีการปรับแต่งราคาในกรณีที่มีความแตกต่างในระดับการค้าและ /หรือ ระดับปริมาณตามข้อ 3.1 (ข) และตามข้อ 3.2 ในกรณีที่มีความแตกต่างเกี่ยวกับค่าขนส่ง ค่าเคลื่อนย้าย และค่าประกันภัย ถ้าความแตกต่างกันนั้นเกิดจากระยะทางและรูปแบบการขนส่ง

4. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับราคาซื้อขายของของที่คล้ายคลึงกัน

ข้อ 4 1. (ก) ราคาศุลกากรของของที่นำเข้าภายใต้ข้อนี้นี้ จะต้องเป็นราคาซื้อขายของของที่คล้ายคลึงกันซึ่งได้ขายเพื่อส่งออกไปยังประเทศไทย และได้ส่งออกในเวลาเดียวกัน หรือ ใกล้เคียงกันกับของที่ ที่จะประเมินราคา

(ข) ในการนำข้อนี้นี้นมาใช้จะต้องนำราคาซื้อขายของของที่คล้ายคลึงกันในการขายที่ระดับการค้าเดียวกัน และในระดับปริมาณเดียวกันอย่างแท้จริงกับของที่จะประเมิน

ราคามาใช้ในการกำหนดราคาตุลการ ในกรณีที่ไมปรากฏว่ามีการขายของของเช่นนั้น จะต้องนำราคาซื้อขายของของที่คล้ายคลึงกันซึ่งได้ขายไปที่ระดับการค้าแตกต่างและ/หรือในระดับปริมาณแตกต่างกัน ซึ่งได้ปรับแต่งราคาแล้ว โดยคำนึงถึงความแตกต่างอันเนื่องมาจากระดับการค้าและ/หรือระดับปริมาณมาใช้ในการกำหนดราคาตุลการ โดยมีเงื่อนไขว่าการปรับแต่งราคานี้จะสามารถกระทำได้นบนมูลฐานของหลักฐานที่แสดงได้ว่ามีความสมเหตุสมผล และมีความถูกต้องอย่างปราศจากข้อสงสัยไม่ว่าการปรับแต่งราคานี้จะทำให้ราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ตาม

2. ในกรณีที่ต้นทุนและค่าภาระต่าง ๆ เกี่ยวกับค่าขนส่ง ค่าเคลื่อนย้าย และค่าประกันภัยได้รวมอยู่ในราคาซื้อขาย การปรับแต่งราคาจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในต้นทุนและค่าภาระต่าง ๆ ระหว่างของที่นำเข้ากับของที่คล้ายคลึงอันเกิดขึ้นจากความแตกต่างด้านระยะทางและรูปแบบการขนส่ง

3. ในการนำข้อมนี้มาใช้ ถ้าพบว่ามีราคาซื้อขายของของที่คล้ายคลึงกันมากกว่าหนึ่งราคาจะต้องใช้ราคาที่ต่ำกว่าหรือที่ต่ำที่สุดในการกำหนดราคาตุลการของของที่นำเข้า

สรุปการใช้ราคาตุลการของของที่คล้ายคลึงกัน

1. ไม่มีราคาซื้อขายของของที่นำเข้าและไม่มีราคาซื้อขายของของที่เหมือนกัน
2. ของที่กำลังประเมินราคาจะต้องเป็นของที่คล้ายคลึงกัน
3. เป็นของที่ส่งมายังประเทศไทยในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียงกันกับของที่จะประเมินราคาที่ส่งมายังประเทศไทย
4. ต้องมีการขายที่ระดับการค้าและในระดับปริมาณเดียวกันอย่างแท้จริงกับของที่จะประเมินราคาในกรณีที่มีความแตกต่างในระดับการค้า และ /หรือในระดับปริมาณต้องมีการปรับแต่งในส่วนที่แตกต่างกัน
5. การปรับแต่งต้องกระทำบนมูลฐานของหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้ว่ามีความสมเหตุสมผลและมีความถูกต้องโดยปราศจากข้อสงสัย
6. ในกรณีที่มิมีราคาซื้อขายของของที่คล้ายคลึงกันมากกว่าหนึ่งราคาจะต้องใช้ราคาที่ต่ำกว่าหรือต่ำที่สุด

ราคาซื้อขายของที่คล้ายคลึงกัน หมายถึง ราคาตุลกากรซึ่งได้เป็นที่ยอมรับแล้วตามข้อ 1 ซึ่งหมายถึง ราคาซื้อขาย โดยได้มีการปรับแต่งราคาในกรณีที่มีความแตกต่างกันในระดับการค้า และ /หรือระดับปริมาณ ตามข้อ 4.1 (ข) และตามข้อ 4.2 ในกรณีที่มีความแตกต่างเกี่ยวกับค่าขนส่ง ค่าเคลื่อนย้าย และค่าประกันภัย ถ้าความแตกต่างนั้นเกิดจากระยะทางและรูปแบบการขนส่ง

5. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับราคาหักทอน

ข้อ 5 1. (ก) ถ้าราคาของที่นำเข้าหรือของนำเข้าที่เหมือนกันหรือของนำเข้าที่คล้ายคลึงกันได้ขายไปในประเทศที่นำเข้าในสภาพเดิมที่นำเข้าราคา ตุลกากรของของที่นำเข้าภายใต้บทบัญญัติของข้อนี้ จะต้องยึดหลักของราคาต่อหน่วยของของนำเข้าที่เหมือนกัน หรือของนำเข้าที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งได้ขายไปในปริมาณที่มากที่สุดให้กับบุคคล ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่ได้ซื้อของนั้นมาในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียงกันกับของที่จะประเมินราคานั้น โดยให้หักทอนรายการดังต่อไปนี้

(1) ค่าคอมมิสชันที่ได้ชำระตามปกติ หรือตกลงกันว่าจะชำระหรือส่วนที่บวกเข้าไปตามปกติสำหรับกำไรและค่าใช้จ่ายทั่วไปอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการขายของที่นำเข้าในประเทศและชนิดเดียวกันในประเทศไทย

(2) ค่าขนส่ง และค่าประกันภัย และค่าต้นทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามปกติ ซึ่งเกิดขึ้นภายในประเทศไทย

(3) ภาษีตุลกากรและภาษีอื่น ๆ ที่พึงต้องชำระในประเทศไทย โดยเหตุผลของการนำเข้าหรือการขายของนั้น

(ข) เว้นแต่ที่อยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติของวรรค 1 (ก) ของข้อนี้ ถ้าไม่มีการขายของที่นำเข้า หรือของนำเข้าที่เหมือนกัน หรือของนำเข้าที่คล้ายคลึงกันในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียงกันกับของที่จะประเมินราคานั้น ราคาตุลกากรจะต้องยึดหลักราคาต่อหน่วยของของที่นำเข้า หรือของนำเข้าที่เหมือนกันหรือของนำเข้าที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งได้ขายไปในประเทศไทยในสภาพเดิมที่นำเข้า ณ วันแรกสุดหลังจากการนำเข้าของของที่จะประเมินราคา แต่จะต้องก่อนพ้นกำหนดเก้าสิบวันหลังจากการนำเข้าของเช่นนั้น

2. ถ้าไม่มีการขายของที่นำเข้า หรือของนำเข้าที่เหมือนกันหรือของนำเข้าที่คล้ายคลึงกันในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียงกันกับของที่จะประเมินราคานั้น ราคาตุลาการจะต้องยึดราคาต่อหน่วยของของที่นำเข้า ที่ได้ผ่านกรรมวิธีเพิ่มเติมแล้ว ซึ่งได้ขายไปในปริมาณที่มากที่สุดให้กับบุคคลในประเทศไทย ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่ได้ซื้อของนั้นมา โดยให้หักมูลค่าที่เพิ่มขึ้นหลังจากกรรมวิธีเพิ่มเติมนั้นออก รวมทั้งหักทอนตามวรรค 1 (ก)

ตามวรรค 1 (ก) (1) ในการหักทอนใน council Regulation (EEC) No 1224/80 ข้อ 6.1 (i) และ Canada customs Act ข้อ 5.1 (4) (a) (ii) ให้หักค่าคอมมิสชัน กำไร และค่าใช้จ่ายทั่วไป ซึ่งรวมถึงต้นทุนทางการตลาดของของที่นำเข้าไม่ว่าโดยทางตรง หรือโดยทางอ้อม เช่น ค่าโฆษณา ค่าส่งเสริมการขาย ค่ารับรองสินค้า และการรับประกันสินค้า ซึ่งต้นทุนดังกล่าวถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายทั่วไปของของที่นำเข้า

Council Regulation (EEC) No 1224/80

Article 6.1 .... Subject to deductions for the following :

(I) either the commissions usually paid or agreed to be paid or the additions usually made for profit and general expenses (including the direct and indirect costs of marketing the goods in question) in connection with sales in the community of imported goods of the same class or kind ;

Canada Customs Act

51 (4) For the purposes of subsection (2), the price per unit, in respect of goods being appraised, identical goods or similar goods, shall be adjusted by deducting therefrom an amount equal to the aggregate of

(a) (ii) the amount for profit and general expenses, including all costs of marketing the goods, considered together as a whole, that is generally reflected on a unit basis.

ในวรรค 2 ของนำเข้า หรือของนำเข้าที่เหมือนกัน หรือของนำเข้าที่คล้ายคลึงกันที่ได้ผ่านกรรมวิธีเพิ่มเติมแล้วใน Tariff Act of 1930 มาตรา 4.2 (d) (2) (A) (iii) ของประเทศสหรัฐอเมริกา และใน Canada Customs Act ข้อ 51 (2) (C) ราคาค่อหน่วยของของที่นำเข้า ซึ่งได้มีการขายไปในปริมาณรวมที่มากที่สุดจะต้องก่อนพ้นกำหนด 180 วัน หลังจากการนำเข้า โดยผู้นำเข้าต้องเป็นฝ่ายเลือกและแจ้งให้ศุลกากรทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งในระบบราคาแกคต์ มิได้กำหนดระยะเวลาไว้แต่อย่างใด

ผู้เขียนเห็นด้วยกับการกำหนดระยะเวลาดังกล่าว เพราะบางครั้งผู้นำเข้าอาจร้องขอให้ใช้วิธีการประเมินราคาจากของที่ได้ผ่านกรรมวิธีเพิ่มเติมตาม วรรค 2 โดยที่ของนั้นอาจได้นำเข้ามานานมากแล้ว ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ อาจจะไม่มียแล้ว ทำให้ศุลกากรและผู้นำเข้าเองเกิดความลำบากใน

Tariff Act of 1930

Article 402 (d) (2) (A) (iii) If the merchandise concerned was not sold in the condition as imported and not sold before the close of the 90th day after the date of importation of the merchandise being appraised, the price is the unit price at which the merchandise being appraised, after further processing, is sold in the greatest aggregate quantity before the 180th day after the date of such importation. This clause shall apply to appraisement of merchandise only if the importer so elects and notifies the customs officer concerned of that election within such time as shall be prescribed by the Secretary.

Canada Customs Act

51 (2) (C) Where the goods being appraised, identical goods or similar goods are not sold in Canada in the circumstances described in paragraph (a) or (b) but the goods being appraised, after being assembled, packaged or further processed in Canada, are sold in Canada before the Expiration of one hundred and eighty days after the time of importation thereof and the importer of the goods being appraised requests that this paragraph be applied in the determination of the value for duty of those goods, the price per unit, determined in accordance with subsection (3) and adjusted in accordance with subsection (4) , at which the greatest number of units of the goods being appraised are so sold.

การหาข้อมูลมาสนับสนุน ดังนั้นการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมย่อมจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อ
ศุลกากรและผู้นำเข้า

6. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับราคามูลรวม

ข้อ 6 1. ราคาศุลกากรของของที่นำเข้าภายใต้ข้อนี้ จะต้องยึดหลักราคามูลรวม
ราคามูลรวม ประกอบด้วยผลรวมของ

(ก) ต้นทุนหรือราคาของวัสดุและการจัดทำ หรือกรรมวิธีอื่น ๆ ที่นำ
มาใช้ในการผลิตของที่นำ

(ข) ค่าไรและค่าใช้จ่ายทั่วไปในจำนวนที่เท่ากับที่พึงเกิดขึ้นตามปกติ
ในการขายของประเภทและชนิดเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคาดังนั้น ซึ่งผลิตขึ้นโดยผู้ผลิตใน
ประเทศที่ส่งออก เพื่อส่งออกมายังประเทศไทย

(ค) ต้นทุนหรือมูลค่าของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าขนส่ง ค่าบรรทุกสินค้า
และค่าประกันภัยที่เนื่องมาจากการขนส่งมายังประเทศไทย

2. ศุลกากรไม่อาจกำหนดให้หรือบังคับบุคคลใด ๆ ที่มีได้พำนักอาศัยใน
ประเทศไทยแสดงเพื่อให้ตรวจสอบ หรือให้ความยินยอมในการเข้าไปตรวจสอบบัญชีใด ๆ หรือ
เพื่อบันทึกรอื่น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ของการพิจารณาที่กำหนดราคามูลรวม อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ผู้
ผลิตจัดหาให้เพื่อวัตถุประสงค์ของการพิจารณาที่กำหนดราคาศุลกากรภายใต้บทบัญญัติของข้อนี้ อาจ
ได้รับการตรวจสอบยืนยันในประเทศหนึ่ง โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรของประเทศไทยได้ โดยความ
ยินยอมของผู้ผลิตได้แต่จะต้องบอกกล่าวให้รัฐบาลของประเทศนั้นทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอ
สมควร และรัฐบาลของประเทศนั้นไม่ขัดข้องกับการสอบสวนดังกล่าว

ค่าใช้จ่ายตาม (ก) และ (ข) ประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา รวมถึง ค่าบรรจุหีบ
ห่อ และสิ่งเสริมช่วยอันได้แก่ วัสดุ ส่วนประกอบ ชิ้นส่วน เครื่องมือ แม่พิมพ์ แบบพิมพ์ และของ

Tariff Act of 1930

SEC 402 (E) (1) The computed Value of imported merchandise is the sum of

(C) Any assist, if its value is not included under subparagraph (A) or (B) ; and

ที่คล้ายคลึงกันที่ใช้ในการผลิตของที่นำเข้าวัสดุที่ใช้สิ้นเปลืองในการผลิตของที่นำเข้างานวิศวกรรม งานพัฒนา งานศิลป์ งานออกแบบ และแบบแปลนและภาพร่าง

5.1.7 กรอบของบทบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคา

ในระบบการประเมินราคาใหม่ นอกจากบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการประเมินราคาแล้วยังจำเป็นต้องมีบทบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคา ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนสกุลเงิน

ในระบบราคาเกดต์ ข้อ 9 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปลี่ยนสกุลเงินว่า “ในกรณีที่การเปลี่ยนสกุลเงิน เป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดราคาศุลกากร อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้จะต้องเป็นอัตราที่ประกาศโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจของประเทศนำเข้าที่เกี่ยวข้องและจะต้องสะท้อนให้เห็นได้อย่างแท้จริงถึงมูลค่าปัจจุบันของสกุลเงินนั้นๆ ในการซื้อขายกัน ในสกุลเงินของประเทศนำเข้าตามช่วงระยะเวลาที่ประกาศแต่ละประเทศนั้นครอบคลุมถึง

(D) the packing costs.

Canada Customs Act

52 (2) The Computed Value of goods being appraised is the aggregate of amounts equal to

(a) Subject to Subsection (3), the costs, charges and expense incurred in respect of, or value of,

(3) Without limiting the generality of paragraph (2) (a), the costs, charges, expenses and value referred to in that paragraph include :

(a) the costs, charges and expense referred to in subparagraph 48 (5) (a) (ii) ;

(b) the value of any of the goods and services referred to in subparagraph 48 (5) (a) (iii), determined and apportioned to the goods being appraised as referred to in that subparagraph, whether or not such goods and services have been supplied free of charge or at reduced cost : and

อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้จะต้องเป็นอัตราที่มีผลบังคับใช้ ณ เวลาส่งออก หรือเวลานำของเข้าแล้วแต่สมาชิกจะกำหนดขึ้น”

ในปัจจุบันอัตราแลกเปลี่ยนที่กรมศุลกากรประกาศ คือ อัตราแลกเปลี่ยนตามธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งปกติจะส่งให้กรมศุลกากรทุกวัน ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศกรมศุลกากร คำนวณจากค่าเฉลี่ยของอัตราแลกเปลี่ยน 2 วัน ก่อนสิ้นสุดเดือนนั้น เพื่อออกประกาศสำหรับเดือนถัดไป การออกประกาศของกรมนี้เป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา 113 และมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ดังนี้

มาตรา 113 บรรดาใบขนสินค้า บัญชี สมุดบัญชี บันทึกเรื่องราวเอกสาร ไม่ว่าประเภทใดๆ ให้ทำและถือว่าเป็นภาษาไทยภาษาอังกฤษ ใบขนสินค้า บัญชีฉบับบันทึก เรื่องราวอย่างอื่น ที่ต้องทำขึ้นตามบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ท่านมิให้ถือว่าสมบูรณ์ นอกจากจะได้ทำให้ถูกต้องเคร่งครัดตรงตามบัญชีรายชื่อสินค้าขาเข้าและขาออกแบบราชการ ราคาแยกประเภทหนึ่งๆ และราคารวมยอดในใบขนสินค้านั้นให้ลงไว้เป็นเงินไทย จำนวนที่บ่งไว้ในใบขนสินค้าทุกฉบับให้ลงไว้เป็นอักษร ส่วนสำเนาจะลงเป็นตัวเลขก็ได้ ห้ามมิให้รับใบสินค้าฉบับใด นอกจากจะมีรายการละเอียดบริบูรณ์ ดังที่กำหนดไว้ในแบบตามที่กฎหมายบัญญัติ พร้อมทั้งค่าแสดงของผู้นำของเข้า ฤๅตัวแทนดังที่กำหนดไว้ด้วย”

มาตรา 8 “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ทรงตั้งฤๅทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เสนาบดีตั้งบุคคลผู้สมควรขึ้นเป็นหัวหน้าจัดการงานในกรมศุลกากร และกำกับตรวจตรากิจการอันเป็นหน้าที่ของกรมนั้น บุคคลผู้นั้นซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “อธิบดี” ให้มีหน้าที่บังคับบัญชา ควบคุมบรรดาพนักงานทั้งหลายในกรมศุลกากร มีอำนาจให้เงินเดือนและเงินรางวัลเรียกประกันสำหรับความประพฤติดี และออกข้อบังคับสำหรับกรมตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และบังคับการให้เป็นไปตามนั้น”

การซื้อขายกรณีใช้สกุลเงินสองสกุล โดยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินสองสกุลนั้น ณ วันใดวันหนึ่ง ไว้ใน invoice อัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ในวันนั้น จะต้องเป็นอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นจริงในตลาดการซื้อขายเงินตรา เมื่อมีการส่งออกจริง อัตราแลกเปลี่ยนอาจเปลี่ยนไปหรือในกรณีมีการเลื่อนเวลาส่งของออก จะต้องไม่มีการรับภาระที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ เช่น อัตราการแลกเปลี่ยนคือ 1\$ = 25 บาท อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ต้องเป็นอัตราที่ได้กำหนดไว้ใน

วันที่ทำสัญญาซื้อขายกัน (Fixed Rate) ที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันสามารถนำมาใช้ได้แม้ว่าจะแตกต่างจากที่กรมศุลกากรกำหนด

ตามระบบราคาเกดด์ ข้อ 9 วรรค 1 เป็นการกำหนดว่าในกรณีของการเปลี่ยนสกุลเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นในการกำหนดราคาศุลกากร จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินของประเทศนำเข้าที่ประกาศโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้นำเข้า

วรรค 2 อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้จะต้องเป็นอัตราที่มีผลบังคับใช้ ณ เวลาส่งของออกหรือเวลานำของเข้าแล้วแต่สมาชิกจะกำหนด

ผู้เขียนเห็นว่า ประเทศไทยควรใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลานำของเข้า ซึ่งหมายถึง เวลานำของเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งเป็นการง่ายในการตรวจสอบว่า ของนั้นได้มีการนำเข้ามาในท่าหรือที่ที่นำของเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใด ซึ่งประเทศไทยจะใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลานั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าประเทศไทยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลาส่งออก ซึ่งในที่นี้หมายถึงเวลาส่งของออกจากประเทศผู้ขาย ย่อมเป็นการยากว่าของนั้นได้มีการส่งออกเมื่อใด และกฎหมายของประเทศที่ส่งออกแต่ละประเทศอาจจะมีบทบัญญัติที่แตกต่างกันว่า เมื่อใดที่จะถือว่าของนั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร นอกจากนี้การใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลาของการนำเข้าย่อมสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าปัจจุบันของเงินตราในทางการค้า เมื่อเปรียบเทียบกับเงินตราในสกุลของประเทศที่นำเข้าได้มากกว่าการใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลาของการส่งออก

2. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับการไม่เปิดเผยความลับ

ระบบราคาเกดด์ ได้กำหนดให้ศุลกากรปกปิดความลับของข้อมูลที่มีลักษณะเป็นความลับอย่างเคร่งครัด โดยจะเปิดเผยไม่ได้ ถ้าไม่ได้อนุญาตจากผู้มีอำนาจหรือรัฐบาลที่เป็นผู้จัดเตรียมข้อมูลนั้น เว้นแต่ในกรณีที่ถูกกำหนดให้เปิดเผยตามกระบวนการของศาล ดังนี้

ข้อ 10 “ข้อสนเทศทั้งปวง ที่มีลักษณะเป็นความลับหรือที่จัดเตรียมขึ้นบนมูล - ฐานแห่งความลับ เพื่อวัตถุประสงค์ของการประเมินราคาศุลกากร จะต้องได้รับการปฏิบัติให้เป็นเรื่องลับอย่างเคร่งครัด โดยเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเปิดเผยไม่ได้ถ้าไม่ได้รับอนุญาตเป็นการ

เฉพาะจากบุคคลหรือรัฐบาลที่เป็นผู้จัดเตรียมข้อมูลเช่นนั้นให้เว้นแต่ในกรณีที่ถูกกำหนดให้เปิดเผยตามกระบวนการของศาล”

ผู้เขียนเห็นว่า โดยปกติถ้าเรื่องใดที่มีลักษณะเป็นความลับ พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ที่จะต้องไม่เปิดเผยความลับนั้นอยู่แล้ว ถ้าหากมีการฝ่าฝืนและก่อให้เกิดความเสียหายย่อมเป็นการผิดวินัยของราชการ ผู้เขียนจึงเห็นว่า ในเรื่องดังกล่าว ประเทศไทยมีระเบียบปฏิบัติที่เคร่งครัดอยู่แล้ว บทบัญญัติดังกล่าวอาจไม่จำเป็นต้องมีอยู่ในกรอบของกฎหมายเกี่ยวกับการประเมินราคาศุลกากรก็ได้ เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา

3. กรอบของบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ของผู้นำเข้า

ข้อ 11 “การบัญญัติกฎหมายของแต่ละสมาชิก ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดราคาศุลกากรนั้น จะต้องบัญญัติให้ผู้นำเข้า หรือบุคคลใดๆ ซึ่งต้องรับผิดชอบในการชำระภาษีอากร มีสิทธิอุทธรณ์โดยไม่มีบทลงโทษ

สิทธิเบื้องต้นในการอุทธรณ์โดยไม่มีบทลงโทษ อาจยื่นต่อพนักงานศุลกากร หรือยื่นต่อหน่วยงานอิสระ ก็ได้ แต่การบัญญัติกฎหมายของแต่ละสมาชิกจะต้องบัญญัติในเรื่องสิทธิของการอุทธรณ์โดยไม่มีบทลงโทษ ที่ยื่นต่อศาลเอาไว้ด้วย

ผู้อุทธรณ์จะต้องได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์และเหตุผลของการพิจารณานั้นด้วย โดยกระทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้อุทธรณ์จะต้องได้รับแจ้งถึงสิทธิในการอุทธรณ์นั้นในขั้นตอนต่อไปๆ อีกด้วย”

ในปัจจุบันกฎหมายศุลกากรของประเทศไทยเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ ผู้เสียภาษีอาจยื่นอุทธรณ์ต่อศุลกากรหรือต่อศาลก็ได้ แต่ในระบบราคาเกณฑ์ สามารถยื่นอุทธรณ์ได้ทั้งต่อพนักงานศุลกากร หรืออาจยื่นต่อหน่วยงานอิสระก็ได้ ซึ่งหน่วยงานอิสระนี้น่าจะหมายถึง ศาล เนื่องจากหน่วยงานอิสระดังกล่าวจะต้องทำความคิดเห็นของศาลด้วย³

³ Saul L. Sherman and Hinrich Glashoff, A Businessman's Guide to the GATT Customs Valuation Code., p. 121

นอกจากนี้ หน่วยงานอิสระอาจจะหมายถึง Technical Committee on Customs Valuation ที่บรัสเซลส์ หรือคณะกรรมการใหญ่ที่เจนีวา ซึ่งภาคเอกชนไม่สามารถใช้สิทธินี้ได้ ต้องผ่านองค์กรของรัฐ ซึ่งต้องติดต่อผ่าน WCO เท่านั้น⁴

ข้อ 11 ของระบบราคาแกดด์ ได้กำหนดให้ภาคีสมาชิกต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิอุทธรณ์โดยไม่มีบทลงโทษของผู้นำเข้าหรือบุคคลใดๆ ก็ได้ซึ่งจะต้องรับผิดชอบในการชำระภาษีอากร ที่เกี่ยวกับการกำหนดราคาศุลกากร นอกจากนี้ ข้อ 11 ได้กำหนดให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลไว้ด้วย

ในกระบวนการอุทธรณ์ดังกล่าว แต่ละภาคีอาจจะตั้งหน่วยงานที่มีความยุติธรรม และเป็นอิสระเพื่อเป็นกลไกที่จะทบทวนภายในหน่วยงานบริหารศุลกากรเสมือนเป็นด่านแรกที่จะให้ผู้นำเข้าใช้สิทธิเพื่อความเป็นธรรม ตัวอย่างเช่น ผู้นำเข้าไม่พอใจต่อการกำหนดราคาศุลกากรของหน่วยงานส่วนภูมิภาค ผู้นำเข้าอาจจะใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อหน่วยงานส่วนกลางเพื่อขอให้ทบทวนการกำหนดราคาดังกล่าว และถ้าหากผู้นำเข้ายังไม่พอใจต่อผลของการทบทวนของหน่วยงานส่วนกลางผู้นำเข้าสามารถอุทธรณ์ต่อศาลต่อไปได้

ผู้เขียนเห็นว่า ในระบบการอุทธรณ์ดังกล่าว จะมีประโยชน์ต่อการแก้ไข ข้อขัดแย้ง เนื่องจากมีความรวดเร็วและประหยัด เพื่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ทั้งต่อผู้นำเข้า และหน่วยงานบริหารศุลกากร นอกจากนี้ยังเป็นการถ่วงดุลว่า การอุทธรณ์ต่อศาลจะเกิดขึ้นเฉพาะกรณีที่มีข้อขัดแย้งกันจริงๆ ระหว่างผู้นำเข้าและหน่วยงานบริหารศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาศุลกากรเท่านั้น

4. การตรวจปล่อยสินค้าและการวางประกัน

ข้อ 13 “ในระหว่างการพิจารณาคำหนดราคาศุลกากรของของนำเข้ามีเหตุจำเป็นที่ทำให้ต้องชะลอการพิจารณาคำหนดราคาศุลกากรเป็นขั้นสุดท้าย ผู้นำเข้าสามารถนำของนั้นออกจากศุลกากรได้ ถ้าผู้นำเข้าได้วางประกันไว้อย่างเพียงพอ ในรูปของหลักทรัพย์ เงินค้ำประกันหรือหลักประกันอย่างอื่นๆ ที่เหมาะสม โดยให้ค้ำค่าอากรศุลกากรที่ของนั้นจะต้องชำระ”

⁴ Ibid., p. 122

เป็นกรณีของการวางประกัน ถ้าการประเมินราคาศุลกากรขั้นสุดท้ายไม่สามารถทำได้ในเวลานั้น และผู้นำเข้าต้องการจะออกของไปก่อน ก็สามารถประกันได้ ซึ่งหลักทรัพย์ที่จะเอามาวางประกันนั้นอาจจะเป็นเงินค้ำประกัน หรือหลักทรัพย์อย่างอื่นที่เหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันแนวทางการปฏิบัติของกรมศุลกากร มีอยู่ 2 อย่างเท่านั้น คือ เงินสด หรือหนังสือธนาคารค้ำประกัน ผู้เขียนเห็นว่า ในเรื่องเกี่ยวกับหลักทรัพย์นี้ ย่อมแล้วแต่ละประเทศจะพิจารณาความเหมาะสมว่าควรเป็นรูปแบบใด

5. สิทธิของผู้นำเข้าที่จะทราบวิธีการพิจารณากำหนดราคา

เมื่อมีการร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้นำของเข้ามีสิทธิได้รับการอธิบายเป็นลายลักษณ์อักษรจากศุลกากรของประเทศนำเข้าว่าราคาศุลกากรของผู้นำเข้านำเข้ามานั้น ได้รับการพิจารณากำหนดราคาอย่างไร

ใน Council Regulation (EEC) No. 1224/80 ข้อ 12.2¹ ได้กำหนด ระยะเวลาที่ชัดเจนว่า ผู้นำเข้าจะต้องร้องขอภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน หลังจากวันที่ได้มีการกำหนดราคา ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวควรเป็นระยะเวลาก่อนหมดเขตการยื่นอุทธรณ์ตามข้อ 3 เพื่อผู้นำเข้าจะได้นำคำอธิบายนั้นมาประกอบการตัดสินใจว่าตนควรยื่นอุทธรณ์ต่อหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้ผู้นำเข้าสามารถเข้าใจวิธีการกำหนดราคาศุลกากรดีขึ้น ผู้นำเข้าอาจไม่อุทธรณ์ต่อก็ได้หรือในกรณีที่ผู้นำเข้าพิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดราคาดังกล่าวไม่ถูกต้อง ผู้นำเข้าสามารถนำเอาคำอธิบายนั้นมาประกอบการเขียนคำอุทธรณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจทั้งต่อศุลกากรและผู้นำเข้า แต่ทั้งนี้ศุลกากรจะต้องแจ้งวิธีการกำหนดราคาภายในระยะเวลาก่อนการยื่นอุทธรณ์ด้วยเช่นกัน

Council Regulation (EEC) No. 1224/80

Article 12.2 Request for an explanation under paragraph 1 of this Article shall be introduced no later than one month after the date when the customs value is determined in accordance with this Regulation.

6. ภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริง

ในกรณีที่ศุลกากรยังไม่พอใจถึงความจริง หรือความถูกต้องของคำให้การ เอกสาร หรือแบบแสดงรายการใดๆ ที่ผู้นำเข้าได้ยื่นต่อคนเพื่อวัตถุประสงค์ในการประเมินราคา ศุลกากร ศุลกากรย่อมมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้นำเข้าพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริง หรือความถูกต้องของคำให้การ โดยศุลกากรอาจจำเป็นต้องสอบสวนเกี่ยวกับความจริง หรือความถูกต้องของคำให้การ เอกสาร หรือแบบแสดงรายการใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการประเมินราคาศุลกากร

ภาระในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรให้เป็นหน้าที่ของผู้นำเข้า เป็นผู้พิสูจน์ข้อเท็จจริง เนื่องจากบรรดาความจริงคำให้การเอกสาร หรือแบบแสดงรายการใดๆ ล้วนได้มาจากผู้นำเข้า ศุลกากรเพียงใช้ข้อเท็จจริงจากผู้นำเข้ามาใช้ประกอบการประเมินราคาเท่านั้น ดังนั้นข้อเท็จจริงต่างๆ ดังกล่าวผู้นำเข้าย่อมเป็นผู้ทราบดีอยู่แล้ว ในกรณีที่ศุลกากรเกิดความสงสัยในความถูกต้อง หน้าที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงควรเป็นของผู้นำเข้า และหลักการนี้ก็จะสอดคล้องกับหลักกฎหมายลักษณะพยานที่ให้ผู้กล่าวอ้างเป็นผู้พิสูจน์ข้อเท็จจริง

7. การกำหนดให้ผู้นำเข้าเก็บรักษาเอกสารเกี่ยวกับการนำเข้า

ในระบบราคาใหม่ประเทศไทยควรมีกรอบของกฎหมายที่กำหนดให้ผู้นำเข้าและผู้เกี่ยวข้องกับขนานของนำเข้า มีหน้าที่เก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวกับการนำเข้าเพื่อรอการตรวจสอบทางบัญชีที่จะกระทำในภายหลังภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยพนักงานศุลกากรมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้

8. การคงไว้ของราคาท้องตลาดเป็นรายละเอียดสำหรับของขาออก

ในระบบราคาใหม่ครอบคลุมเฉพาะของที่นำเข้าเท่านั้นดังจะเห็นได้จากในข้อ 1 ของระบบราคาแอกต์ดังนี้

“ราคาศุลกากรของของนำเข้าจะต้องเป็นราคาซื้อขาย นั่นคือ ราคาที่ได้ชำระจริง หรือราคาที่พึงต้องชำระสำหรับของเมื่อได้มีการขายเพื่อการส่งออกไปยังประเทศที่นำเข้า...”

ประเทศไทยจึงควรคงไว้ซึ่งอำนาจของอธิบดีกรมศุลกากรเพื่อให้มีอำนาจประกาศราคาท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยตามมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดศุลกากรพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 สำหรับใช้กับของขาออกเท่านั้น เพื่อกำหนดราคาท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยสำหรับสินค้าบางประเภท

5.2 การแจ้งเปลี่ยนแปลงกฎหมายและข้อบังคับให้สอดคล้องกับความตกลง

ในระบบราคาแกตต์ ได้กำหนดให้สมาชิกจะต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบถึงการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ของตนที่เกี่ยวข้องกับความตกลงนี้ รวมทั้งการบริหารกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ เหล่านี้ด้วย (ข้อ 20 วรรค 2)

ในการแจ้งเปลี่ยนแปลงของกฎหมายและข้อบังคับดังกล่าว สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การแจ้งการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย และข้อบังคับก่อนการนำทบทบัญญัติของความตกลงนี้มาใช้

หลังจากที่แต่ละประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับทบทบัญญัติของความตกลงนี้แล้ว จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากรทราบ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว ประกอบด้วยผู้แทนจากแต่ละประเทศสมาชิก

2. การแจ้งการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและข้อบังคับหลังจากนำทบทบัญญัติของความตกลงนี้มาใช้

หลังจากที่มีการนำทบทบัญญัติของความตกลงนี้มาใช้แล้ว เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ แต่ละประเทศจะต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบถึงการเปลี่ยนแปลง กฎหมายและข้อบังคับนั้น ทั้งนี้เพื่อว่าคณะกรรมการจะได้ตรวจสอบว่ากฎหมาย และข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงนั้นมีความสอดคล้องกับทบทบัญญัติของความตกลงนี้หรือไม่

5.3 การปรับปรุงบุคคลากร

เมื่อมีการนำระบบราคาแกดต์มาใช้แทนการประเมินราคาในปัจจุบัน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากระบบ BDV. อาจเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นได้ในช่วงแรกของการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ อาจเกิดจากปัญหาของผู้นำเข้าที่ไม่สุจริต โดยการสำแดงราคาคำ หรือผู้นำเข้าที่ไม่เจตนาแต่อาจซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลงกว่าราคาในท้องตลาด หรือเจ้าหน้าที่ที่ประเมินราคาอาจขาดความรู้ความสามารถด้านราคา ดังนั้น กรมศุลกากรจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบุคคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับระบบราคาแกดต์ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ประเมินให้เข้าใจในหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีปฏิบัติของระบบราคาแกดต์ตลอดจนแนวความคิดทั่วไปเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการพิจารณาราคาของผู้นำเข้าให้ถูกต้องและเป็นธรรมมากที่สุด

นอกจากการปรับปรุงบุคคลากรของกรมศุลกากรแล้ว บุคคลที่มีหน้าที่ติดต่อกับกรมศุลกากร เช่น ผู้นำเข้า-ส่งออก หรือตัวแทนออกของ ซึ่งส่วนมากจะเป็นบริษัทที่ปฏิบัติหน้าที่ออกของให้กับผู้นำเข้า ตัวแทนออกของเหล่านี้ จะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับระบบราคาแกดต์ เพื่อติดต่อกับกรมศุลกากรได้อย่างมีความเข้าใจและถูกต้อง ผู้เขียนเห็นว่า เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการออกของ บริษัทตัวแทนออกของควรได้รับการจดทะเบียนจากกรมศุลกากร มีการติดต่อกับกรมศุลกากรโดยใช้คอมพิวเตอร์ รวมทั้งเชื่อมระบบ EDI (Electronic Data Interchange) เพื่อเป็นตัวแทนออกของที่จะต้องรับผิดชอบต่อภาษีของกรมศุลกากร และผลประโยชน์ของผู้นำเข้า อาจให้มีการทำสัญญา หรือค้ำประกัน เงินค้ำเสียหายหรือค่าปรับต่อกรมศุลกากร ในกรณีที่มีการกระทำความผิด การสำแดงเท็จ หรือการหลีกเลี่ยงภาษีของผู้นำเข้าโดยผ่านตัวแทนออกของ

เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในระบบการประเมินราคาใหม่ศุลกากรจำเป็นต้องจัดทำคู่มือเผยแพร่เกี่ยวกับระบบราคาใหม่ เพื่อให้ผู้นำเข้า-ส่งออก หรือผู้ที่มีหน้าที่ติดต่อกับกรมศุลกากรได้มีความเข้าใจในระบบราคาใหม่ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประเมินราคาศุลกากรจำเป็นต้องมีความโปร่งใส อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของแกดต์ เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าเสรี ประเทศไทยในฐานะที่เป็นผู้นำในกลุ่มประเทศอาเซียนก็ควรมีบทบาทที่สำคัญในการมีส่วนร่วมต่อการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนี้กรมศุลกากรอาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพื่อตอบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินราคา และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายศุลกากรเพื่อเป็นการบริการแก่ผู้เสียภาษีอันจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาสามารถขอความช่วยเหลือไปยังประเทศที่พัฒนาแล้ว เพื่อให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิค โดยอาจทำสัญญาการให้ความช่วยเหลือกันไว้ก็ได้ นอกจากการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแล้วยังรวมถึงการให้ความช่วยเหลือในด้านการฝึกอบรมบุคลากรการให้ความช่วยเหลือในการจัดเตรียมมาตรการดำเนินงานการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการประเมินราคาศุลกากรและการให้คำแนะนำในการนำบทบัญญัติของความตกลงเกี่ยวกับการประเมินราคาแอกค์มาใช้

5.4 การปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้

ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันขึ้นเรื่อยๆ ความสะดวกรวดเร็วจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการค้าระหว่างประเทศ ทั้งการนำเข้าและการส่งออกสินค้าต่างๆ กรมศุลกากรซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ดังนั้นการมีเครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทันสมัยย่อมเป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนที่ยังยากซับซ้อนเป็นการจัดซื้อจำกัด หรือการจัดขวางทางการค้าและการลงทุนได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประเทศไทยใช้ระบบการประเมินราคาแบบใหม่ การรับรู้ข้อมูลที่รวดเร็วและฉับไวของหน่วยงานศุลกากร ย่อมจะเป็นประโยชน์ในการประเมินราคาศุลกากรได้ เนื่องจากในปัจจุบันผู้ซื้อและผู้ขายระหว่างประเทศได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีการนำผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เข้าสู่ตลาดศุลกากร จะต้องมีความรวดเร็วในการติดตามสถานการณ์

การนำระบบ EDI (Electronic Data Interchange) ซึ่งเป็นระบบที่มีการส่งผ่านข้อมูลทางสายสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศุลกากร ผู้นำเข้า-ส่งออก ตัวแทนออกของสายการบิน ตัวแทนเรือ ธนาคาร และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น มาใช้ก็จะทำให้ศุลกากรได้รับข้อมูลที่รวดเร็ว สามารถนำข้อมูลที่ได้นำประกอบการพิจารณาการกำหนดราคาศุลกากรได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และยังสามารถนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ อีก เช่น เพื่อการป้องกันและปราบปรามเพื่อเป็นข้อมูลสถิติที่ถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการวางแผนทางด้านเศรษฐกิจการเงินและการคลัง

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในหน่วยงานศุลกากร ก็เป็นการอำนวยความสะดวก ทั้งต่อหน่วยศุลกากรและผู้ประกอบการค้าเนื่องจากสามารถลดขั้นตอนต่าง ๆ ลงได้ เช่น ลดการ เก็บ การเอกสารและการค้นหาเอกสาร การค้นหาข้อมูลสามารถปล่อยสินค้าได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งจะ ช่วยลดต้นทุนการผลิตของผู้นำเข้าและผู้ส่งออกได้ ผู้ประกอบการค้าสามารถมีข้อมูลสถิติสินค้าที่ ถูกต้องและรวดเร็วที่จะใช้ในการวางแผนด้านการผลิตและการตลาด

5.5 การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงองค์กร

ในการนำเอาระบบราคาเกณฑ์มาใช้ซึ่งยอมรับราคาซื้อขายที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกัน ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการติดต่อทำการค้าระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หน่วยงานศุลกากรจำเป็นจะต้องมีศักยภาพที่เพียงพอในการจัดการ กับอุปสรรคต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินราคาศุลกากร หน่วยงานศุลกากรอาจจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงองค์กร

ความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม กระบวนการทางด้านกฎหมาย ขนาดทาง การ ค้าบาทบาทของแต่ละประเทศ ภูมิศาสตร์ การออกแบบและวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศล้วน ทำให้เกิดความแตกต่างในการบริหาร รูปแบบขององค์กรจึงอาจเป็นแบบรวมอำนาจ หรืออาจเป็น แบบกระจายอำนาจก็ได้

รูปแบบการรวมอำนาจอาจจะเนื่องมาจากความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการ กระจายบุคคลากร และการกระจายด้านการเงิน และเพื่อให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกฎ ระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งมติต่างๆ ดังนั้นการรวมอำนาจจึงมีลักษณะ ดังนี้

- (1) รวบรวมจำนวนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าของประเทศทั้งหมด
- (2) มีศักยภาพมากขึ้นในการสอบสวนและไต่สวน โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
- (3) หน่วยงานกลางที่มีอำนาจที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการประเมินราคาศุลกากร เฉพาะจะต้องเอาใจใส่พิเศษ เช่น ไม่มีการสำแดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย หรือมีการ ปฏิบัติทางการค้าพิเศษ เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานกลางอาจเหมาะสมกว่าหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจ ซึ่งอาจจะทำงานในด้านใดส่วนที่มีลักษณะง่าย ๆ และมีลักษณะเป็นแบบท้องถิ่น จะมีความจำเป็นในกรณีที่มีการพิสูจน์การสำแดงเฉพาะ ซึ่งจะต้องทำโดยหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ที่อาจสามารถขอความช่วยเหลือจากสำนักงานส่วนภูมิภาค หรือจากส่วนกลาง อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นจะต้องได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี และจะต้องมีข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานโดยปราศจากการกักขังของที่จะต้องปล่อยไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวจะต้องสามารถจัดหาให้ได้อย่างรวดเร็ว และต้องมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในกรณีที่ประสบปัญหาที่ยุ่งยาก แต่อย่างไรก็ตามสำนักงานส่วนท้องถิ่นจะไม่สามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินราคาสุทธการได้อย่างสมบูรณ์ถ้าปราศจากการควบคุมจากหน่วยงานส่วนกลาง

ในการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินราคาสุทธการจำเป็นต้องมีการแบ่งการบริหารออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สำนักงานส่วนกลาง (Headquarters)
2. สำนักงานส่วนภูมิภาค (Regional)
3. สำนักงานส่วนท้องถิ่น (Local)

1. สำนักงานส่วนกลาง (Headquarters)

สำนักงานส่วนกลางจะรับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินราคาสุทธการทั้งหมด โดยมีหน้าที่จัดเตรียมกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับระบบราคาเกณฑ์ และจะต้องทำให้กฎหมายและระเบียบต่างๆ ดังกล่าว มีความทันสมัย และอยู่บนมูลฐานเดียวกันกับที่คณะกรรมการด้านเทคนิค (Technical Committee) ได้ตีความไว้ ดังนั้นสุทธการควรมีความกระตือรือร้นในการร่วมงานกับ Committee นอกจากนี้สำนักงานส่วนกลางจะต้อง จัดเตรียมและออก คำสั่งของกรมสุทธการ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมและทำให้การประเมินราคาเป็นรูปแบบเดียวกัน รวมทั้งให้มีหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ของผู้นำเข้า หรือมีหน้าที่จัดการเกี่ยวกับปัญหาของการประเมินราคาในกรณีที่เป็นปัญหายุ่งยาก

2. สำนักงานส่วนภูมิภาค (Regional)

ในบางประเทศระหว่างสำนักงานส่วนกลางและสำนักงานส่วนท้องถิ่น จะมีสำนักงานส่วนภูมิภาคการไต่ถามที่มีความยุ่งยากเพิ่มขึ้น หรือที่มีลักษณะกว้างขึ้นจะต้องปฏิบัติการโดยหน่วยงานเฉพาะทั้งของส่วนภูมิภาค หรือการบริการส่วนกลาง ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของการบริหารหน่วยงานเฉพาะนั้น จำเป็นจะต้องมีการฝึกอบรมและมีความรู้ความชำนาญพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรมีความคุ้นเคยกับกฎเกณฑ์ของพยานหลักฐาน เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่มีอคติในการสอบสวนคำตัดสินและมติต่างๆ ที่ได้มาจากการสอบสวนจะต้องจัดส่งไปให้หน่วยงานตุลาการทุกหน่วย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเดียวกัน ดังนั้น ไม่ว่าการสอบสวนจะได้ทำขึ้นที่ส่วนท้องถิ่น ส่วนภูมิภาค หรือส่วนกลาง จะต้องมีการบันทึกและมีเก็บไว้กับทุกส่วน

3. สำนักงานส่วนท้องถิ่น (Local)

หน้าที่หลักของสำนักงานส่วนท้องถิ่น คือ การควบคุมก่อนการปล่อยของ ณ ท่าศุลกากร หรือศุลกสถาน และมีหน้าที่ไต่สวน สำนักงานส่วนท้องถิ่นจะมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจ ซึ่งอาจจะมีหน้าที่ ในการไต่สวนในลักษณะที่ไม่มี ความยุ่งยาก และมีลักษณะท้องถิ่น จะมีความจำเป็นในกรณีที่มีการพิสูจน์การสำแดงเฉพาะกรณี ซึ่งจะต้องทำโดยสำนักงานส่วนท้องถิ่นที่อาจสามารถขอความช่วยเหลือจากการบริการส่วนกลางได้

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะมีการจัดองค์การในลักษณะใด โครงสร้างขององค์กรที่ทำให้องค์กรศุลกากรมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ โดยเฉพาะในเรื่องของการประเมินราคานั้น จำเป็นต้องมีและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรบุคคลที่เพียงพอและได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี ตลอดจนทรัพยากรด้านการเงิน องค์กรของแต่ละประเทศอาจมีระดับของการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางหรือกระจายอำนาจออกสู่ท้องถิ่นแตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามการประเมินราคาที่สมบูรณ์ สม่่าเสมอไม่เพียงพอ หากไม่มีการควบคุมจากส่วนกลาง

5.6 การขอใช้สิทธิผ่อนผันต่อ WTO

ในระบบราคาแกตต์ ภาค 3 เรื่องการปฏิบัติเป็นพิเศษและการปฏิบัติที่แตกต่างได้ให้สิทธิแก่สมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ดังนี้

5.6.1 สิทธิขอชะลอการนำทบัญญัติของความตกลงนี้มาใช้

ข้อ 20 วรรค 1 ให้สิทธิแก่สมาชิกที่เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งยังไม่ได้เป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามมาตรา VII ของแกตต์ (รอบโตเกียว) ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ 12 เมษายน 1979 สามารถชะลอการนำทบัญญัติของความตกลงนี้มาใช้ ออกไป ได้เวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่ตามความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO) มีผลใช้บังคับ

ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาจึงควรใช้สิทธิดังกล่าว เพื่อเตรียมการปรับปรุงทบัญญัติของกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับแกตต์ รวมทั้งระเบียบวิธีปฏิบัติ นอกจากนี้ ระยะเวลาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่จะต้องทำการศึกษา เพื่อให้มีความคุ้นเคยกับระบบการประเมินราคาใหม่ โดยการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ของศุลกากร และเจ้าหน้าที่ Shipping ของบริษัทให้มีความรู้เกี่ยวกับระบบใหม่ หรืออาจจัดทำคู่มือเผยแพร่ให้แก่บุคคลทั่วไป ซึ่งเมื่อถึงเวลาที่ประเทศไทยต้องใช้ระบบการประเมินราคาแกตต์แล้วจะช่วยทำให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง

5.6.2 สิทธิขอชะลอการใช้ราคาทดสอบ

นอกจากสิทธิตามข้อ 5.6.1 แล้ว ในข้อ 20 วรรค 2 สมาชิกในประเทศที่กำลังพัฒนา สามารถชะลอการใช้ข้อ 1 วรรค 1 (บี) เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี หลังจากที่ได้นำทบัญญัติอื่น ๆ ทั้งหมดของความตกลงนี้ไปใช้แล้ว

สิทธิในข้อนี้เป็นกรณีที่มีการขายระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน ศุลกากรต้องยอมรับราคาซื้อขายนั้น ถ้าผู้นำเข้าสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าราคาซื้อขายนั้นมีความใกล้เคียงมากกับราคาทดสอบ ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน หรือเวลาใกล้เคียงกัน

ผู้เขียนเห็นว่า ประเทศไทยควรใช้สิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อเป็นการขจัดความยุ่งยากต่างๆ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวศุลกากรอาจจะยังไม่มี ความคุ้นเคยกับระบบการประเมินราคานี้ ดิพอผู้นำเข้าอาจจะสามารถใช้กลวิธีที่จะแสดงว่าราคาซื้อขายมีความใกล้เคียงกับราคาทดสอบ ซึ่งศุลกากรจะต้องยอมรับราคานั้น

5.6.3 สิทธิขอชะลอการใช้ราคาบวกรวม

ในข้อ 20 วรรค 2 สมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาสามารถชะลอการใช้ข้อ 6 เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี หลังจากที่ได้นำบทบัญญัติอื่น ๆ ทั้งหมดของความตกลงนี้ไปใช้แล้ว

สิทธิตามข้อนี้ เป็นสิทธิขอชะลอการใช้ราคาบวกรวม ซึ่งราคาบวกรวมประกอบด้วยผลบวกรวมของต้นทุน หรือราคาของวัสดุและการจัดทำ หรือกรรมวิธีอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการผลิตของที่นำเข้า ซึ่งตามปกติข้อมูลเกี่ยวกับราคาดั้งเดิมหรือวัสดุต่าง ๆ จะมีอยู่ในประเทศที่ผลิตซึ่งอยู่นอกเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ประเทศที่นำเข้า ดังนั้นการใช้ราคาบวกรวมจึงอาจมีปัญหากับข้อมูลของต้นทุน หรือราคาของวัสดุ และการจัดทำ ซึ่งอยู่นอกเขตอาณาเขตที่มีอำนาจบังคับให้ส่งมอบให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย